

SMĚRNICE ÚV KSČ K ZALOŽENÍ A VEDENÍ JEDNOTNÉ CENTRÁLNÍ EVIDENCE PŘEDSTAVITELŮ, EXPONENTŮ A NOSITELŮ PRAVICOVÉHO OPORTUNISMU, ORGANIZÁTORŮ PROTISTRANICKÝCH, PROTISOCIALISTICKÝCH A PROTISOVĚTSKÝCH KAMPANÍ A AKCÍ V KÁDROVÉ EVIDENCI ÚV KSČ, SCHVÁLENÁ PŘEDSEDNICTVEM ÚV KSČ 8. LEDNA 1971

1. Evidence představitelů, exponentů a nositelů pravicového oportunismu, organizátorů protistranických, protisocialistických a protisovětských kampaní a akcí (dále jen představitelů pravice) je zakládána jako organizační předpoklad cílevědomého politického zápasu strany s pravíci.

Cílem je získání a soustavné udržování přehledu, kde se představitelé pravice soustřeďují, vytvoření podmínek k izolování jejich působení na masy pracujících a mládež, zabránění jejich návratu zpět na exponovaná místa (nomenklатурní a jiné významné funkce) ve státních a hospodářských orgánech, v institucích a zařízeních politického a ideologického působení na vědomí občanů, ve společenských, kulturních a školských orgánech a organizacích, v oblasti mezinárodních a zahraničních vztahů.

2. Evidence představitelů pravice se vede centrálně v rámci kádrové evidence ÚV KSČ na samostatných kartách odděleně od centrální kartotéky. Výběr provedou k tomu zmocněné stranické orgány a rovněž i pohyb a činnost evidovaných jsou sledovány těmito orgány.

3. Evidují se:

a) představitelé a exponenti pravicového oportunismu a revizionismu, kteří svými politickými a ideovými postoji a praktickou činností zavinili hrubé narušení ideové a organizační jednoty strany a tím v podstatě znemožnili straně uplatňovat vedoucí úlohu ve společnosti;

b) organizátoři protistranických, protisocialistických a protisovětských kampaní a nátlakových akcí, kteří svojí činností hrubě narušili zásady výstavby socialismu v naší zemi, internacionální vztahy a zájmy zemí socialistického tábora, způsobili vážné škody v oblasti politiky, hospodářství a mezinárodních vztahů (vyvrcholení krizové situace v nadstavbě, v národním hospodářství, v mocenských orgánech státu, narušení státní a pracovní disciplíny a kázně, neplnění a zpochybnění politických a hospodářských dohod a smluv se socialistickými státy apod.);

c) nositelé pravicového oportunismu a revizionismu, kteří v oblasti ideového působení soustavně prosazovali záměry a cíle pravice.

Stranické orgány vyberou na základě provedených analýz spojených s personifikací skutečně představitele a exponenty pravice z řad bývalých členů a kandidátů ÚV KSČ, ÚV KSS¹, krajských a okresních výborů, pracovníků aparátu a institucí strany, stranického a ostatního tisku, rozhlasu, televize, filmu, škol (zejména vysokých), kulturních a vědeckých institucí, uměleckých a tvůrčích svazů, výzkumných ústavů, poslanců Sněmovny lidu, Sněmovny národů, ČNR, SNR², národních výborů, členů vlád, pracovníků státních orgánů, diplomatických služeb, zahraničního obchodu, mezinárodních organizací, bývalých pracovníků bezpečnosti, justice, důstojníků armády, funkcionářů a pracovníků orgánů a organizací NF³ i představitelů organizací a různých sdružení formujících se v období roku 1968 mimo NF a hlavních organizátorů nátlakových akcí v podnicích a velkých závodech. Do evidence zahrnout exponenty pravice nejen z řad bývalých členů strany, ale i z řad bezpartijních, členů jiných politických stran a členů různých organizací vzniklých po lednu 1968 (KAN, K 231 apod.).

¹ ÚV KSČ - Ústřední výbor Komunistické strany Československa,

ÚV KSS - Ústřední výbor Komunistické strany Slovenska

² ČNR - Česká národní rada (český parlament), SNR - Slovenská národní rada (slovenský parlament)

³ NF - Národní fronta

4. Výběr představitelů pravice provádějí:

a) v OV KSČ a KV KSČ⁴ k tomu zvlášť utvořené komise vedené vedoucími tajemníky, jejichž složení schválí předsednictva krajských výborů strany. Komise při výběru vycházejí z provedené analýzy, ze stranických dokumentů, z dokumentů orgánů a organizací Národní fronty, ze závěrů stranických šetření, z veřejných vystoupení, z publicistické a jiné činnosti;

b) v ÚV KSČ, v byru ÚV KSČ pro řízení stranické práce v českých zemích a v ÚV KSS všechna oddělení těchto orgánů, ÚKRK⁵, byro ÚKRK a ÚKRK KSS v úzké spolupráci s centrálními orgány státu (včetně HPS ČSLA⁶ a stranických orgánů MV⁷), hospodářského, kulturního a společenského života.

5. Seznamy představitelů pravice schvalují

a) předsednictva KV KSČ na základě návrhů jednotlivých komisí ustavených k tomuto účelu. Seznam (spolu s hodnocením a potřebnými údaji) předají politickoorganizačnímu oddělení ÚV KSČ do konce února 1971;

b) vedení jednotlivých oddělení ÚV KSČ a byra ÚV KSČ po konzultaci s odpovědným tajemníkem a sekretariát ÚV KSS. Seznam (spolu s hodnocením a potřebnými údaji) předají politickoorganizačnímu oddělení ÚV KSČ do konce února 1971.

Politickoorganizační oddělení ÚV KSČ sjednotí návrhy jednotlivých oddělení ÚV KSČ (byra ÚV KSČ), ÚV KSS a krajských výborů KSČ, zpracuje centrální seznam představitelů pravice navržených do evidence a předloží jej sekretariátu ÚV KSČ.

6. Založení evidence v ÚV KSČ, sledování pohybu a činnosti evidovaných představitelů pravice.

a) Politickoorganizační oddělení ÚV KSČ vyrozumí jednotlivá oddělení ÚV KSČ (byra ÚV KSČ), ÚV KSS a krajské výbory strany, kteří lidé byli zařazeni do centrální evidence představitelů pravice. Podle současného pracovního zařazení evidovaných lidí určí, které stranické orgány (zpravidla krajské výbory strany) budou podávat pravidelné informace o změnách ve sledovaných údajích a o jejich činnosti. Požadované informace budou podávány přímo politickoorganizačnímu oddělení ÚV KSČ, které každý rok (v lednu) provede kontrolu správnosti údajů. Způsob sledování činnosti a podávání informací bude dopracován a projednán přímo s krajskými výbory strany;

b) krajské výbory strany (případně oddělení ÚV KSČ, ÚV KSS) zabezpečí, aby všichni exponenti pravice byli uvolněni z nomenklатурních funkcí, aby byl neustálý přehled o pohybu evidovaných, aby evidované osoby nepřicházely do vyšší nebo jiné funkce, na jiné pracoviště bez nového komplexního posouzení jejich činnosti v předsednictvu KV KSČ a bez předběžné konzultace s politickoorganizačním a příslušným oddělením ÚV KSČ. O pracovním zařazení exponentů pravice uváděných v „Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ“ a v dopise z lednového pléna ÚV KSČ v roce 1970 rozhoduje sekretariát ÚV KSČ. Seznam osob, o jejichž pracovním zařazení bude rozhodovat sekretariát ÚV KSČ, bude předložen ke schválení současně se zprávou o založení evidence exponentů pravice;

c) oddělení ÚV KSČ si před předložením návrhu na obsazení nomenklатурní funkce u orgánů ÚV KSČ ověří, zda navrhovaný (v případě, že v letech 1968-1970 ztratil členství v KSČ nebo byl v procesu očisty odvolán z veřejných a jiných funkcí) není veden v evidenci jako představitel pravice. Také nižší stranické orgány (KV a OV) si v těchto případech ověří vnitrostranickou cestou u nomenklатурních kádrů, zda navrhovaný není veden v evidenci pravicových exponentů v politickoorganizačním oddělení ÚV KSČ.

Komunisté ve vedoucích funkcích ve státních orgánech a společenských organizacích jsou povinni si ověřit před zařazením nových pracovníků na úseky a do funkcí zahrnutých ve směrnících v bodě d), v případech, kdy

⁴ OV KSČ - okresní výbor KSČ, KV KSČ - krajský výbor KSČ

⁵ ÚKRK - ústřední kontrolní a revizní komise

⁶ HPS ČSLA - Hlavní politická správa Československé lidové armády

⁷ MV - ministerstvo vnitra

z kádrového materiálu navrhovaného pracovníka není zcela jasné, jak v období let 1968-1969 politicky obstál, prostřednictvím stranických orgánů, zda pracovník není veden v evidenci exponentů pravice;

d) důsledným vedením evidence exponentů pravice jim zabránit, aby se znovu dostali do KSČ, do orgánů státní moci a správy (na ministerstva, do národních výborů, armády, bezpečnosti, justice), k práci na úseku tisku, rozhlasu a televize, k pedagogické práci ve školství, vědecké práci v oblasti společenských věd, do aparátu společenských organizací, do vyšších funkcí v organizacích Národní fronty (včetně druhých politických stran). V evidenci vedení pravičáci nemohou pracovat v diplomatických službách, v mezinárodních organizacích, v podnicích zahraničního obchodu a na hospodářském úseku v nomenklaturních funkcích;

e) politickoorganizační oddělení ÚV KSČ předloží sekretariátu ÚV KSČ do konce června 1971 zprávu o založení evidence představitelů pravice a na základě získaných zkušeností návrhy na další postup.

zdroj: Vladimíra Hradecká, František Koudelka: Kádrová politika a nomenklatura KSČ 1969-1974, Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR 31/1998, ÚSD AV ČR 1998

Státní ústřední archiv, ÚV KSČ - předsednictvo, sv. 149, a.j. 229.

Text směrnice byl přílohou IV. podkladového materiálu pro jednání předsednictva.

poznámky: www.totalita.cz

www.totalita.cz